PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY

Warszawa, 10 lipca 2025 r.

DOK-3.071.78.2025.TM

Szanowna Pani
Magdalena Biejat
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na pismo z dnia 10 czerwca 2025 r. zawierające prośbę o zapoznanie i odniesienie się do oświadczenia złożonego przez Pana Senatora Krzysztofa Bieńkowskiego, niniejszym przedstawiam następujące stanowisko.

Przedmiotowe oświadczenie dotyczy planowanego rozszerzenia Europejskiego Systemu Handlu Emisjami (dalej jako: „system ETS") o sektor transportu i budownictwa (tzw. „ETS2"). Na wstępie należy wyjaśnić, że działanie systemu ETS opiera się na przepisach dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE[1]. Funkcjonowanie systemu ETS zakłada przede wszystkim obowiązek zakupu uprawnień do emisji dwutlenku węgla (dalej jako: „CO_2") przez przedsiębiorców działających w branżach energochłonnych i wytwarzania energii elektrycznej po wykorzystaniu puli uprawnień przyznanych państwom członkowskim Unii Europejskiej. Zgodnie z dostępnymi informacjami od 1 stycznia 2027 r. obowiązek raportowania i konieczności posiadania uprawnień do emisji CO_2 obejmować ma również przedsiębiorców działających w branży transportowej i budownictwie.

Odnosząc się do pytań Pana Senatora informuję, że Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej jako: „Prezes UOKiK") działa na podstawie ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz.U. z 2024 r. poz. 1616 z późn. zm., dalej jako: „ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów" lub „Ustawa"). Należy wskazać, że w przedmiocie relacji między przedsiębiorcami, obowiązujące przepisy przyznają Prezesowi UOKiK kompetencje do podejmowania działań w interesie publicznym

[1] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:32003L0087

poprzez przeciwdziałanie praktykom ograniczającym konkurencję. Ustawa przewiduje jedynie dwie sytuacje, które mogą zostać zakwalifikowane jako publicznoprawne naruszenia reguł konkurencji przez przedsiębiorców uprawniające Prezesa UOKiK do podjęcia interwencji w ramach jego kompetencji, tj.:

- porozumienia ograniczające konkurencję – zgodnie z art. 6 Ustawy zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku;
- nadużywanie pozycji dominującej – zgodnie z art. 9 Ustawy zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców.

W tym miejscu wymaga jednak wyjaśnienia, że ustawowe kompetencje Prezesa UOKiK związane z przeciwdziałaniem praktykom ograniczającym konkurencję nie czynią z niego organu do spraw regulowania cen. Organ antymonopolowy nie może wpływać na politykę cenową przedsiębiorców tak długo, jak długo nie wypełnia ona znamion deliktu antymonopolowego określonego przepisami ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W takich sytuacjach Prezes UOKiK w dalszym ciągu nie ustala poziomu cen, a oddziaływać na nie może jedynie pośrednio, tj. poprzez wyeliminowanie niedozwolonych prawem praktyk. Powyższe powoduje, że sam ewentualny wzrost cen danego produktu spowodowany np. poniesieniem przez danego przedsiębiorcę dodatkowych kosztów związanych z konieczności zakupu uprawnień do emisji CO_2 nie stanowi podstawy uzasadniającej podjęcie interwencji przez Prezesa UOKiK. Ponadto należy wyjaśnić, że co do zasady koszty zakupu praw do emisji CO_2 stanowią koszt niezbędny dla możliwości prowadzenia działalności przez przedsiębiorcę objętego działaniem systemu ETS, co za tym idzie system ten nie przewiduje aby przedsiębiorcy objęci koniecznością zakupu praw do emisji CO_2 mogli uzyskiwać z tego tytułu korzyści.

W mojej ocenie ewentualne wdrożenie systemu ETS2 w sposób zapewniający jego możliwie jak najmniejsze negatywne skutki dla obywateli, w szczególności tych wykorzystujących do ogrzewania paliwa takie jak gaz i węgiel, jest kwestią która powinna zostać przede wszystkim w sposób szczególnie wnikliwy rozważona przez Ministra Klimatu i Środowiska.

Niezależnie od powyższego informuję, że w sytuacji stwierdzenia, iż przedsiębiorcy objęci działaniem systemu ETS i w przyszłości ETS2 mogą stosować wskazane w Ustawie niedozwolone praktyki ograniczające konkurencję, podjęte zostaną wszelkie niezbędne działania w ramach przysługujących Prezesowi UOKiK uprawnień.

Odpowiadając na pytanie jakie działania podejmuje Prezes UOKiK, by chronić konsumentów przed wzrostem kosztów ogrzewania i transportu informuję, że stale monitoruję sytuację na rynkach energetycznych, w tym na rynkach węgla, gazu, paliw płynnych i energii elektrycznej. W sprawach dotyczących możliwości stosowania praktyk ograniczających konkurencję prowadzone są również w uzasadnionych przypadkach postępowania wyjaśniające i antymonopolowe. Jako przykład można wskazać postępowanie antymonopolowe zakończone wydaniem decyzji nr DOK-1/2024 z dnia 23 lutego 2024 r., w której zdecydowałem o nałożeniu kary w wysokości blisko 2,5 mln złotych na Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „ATEX" sp. z o.o. z siedzibą w Pilchowicach za udział w zmowie cenowej dotyczącej sprzedaży węgla.

Wyrażam nadzieję, że przedstawione stanowisko będzie pomocne, a w razie wątpliwości, uprzejmie proszę o kontakt.

Z poważaniem

Tomasz Chróstny
Prezes
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/